

Тема заходу: «Харчові добавки Е: за і проти»

Мета:

Навчальна: ознайомитися із поняттям «харчова добавка», отримати знання з класифікації харчових добавок та їх впливу на здоров'я людини; навчитися використовувати набуті знання в житті.

Розвиваюча: розвивати життєві компетентності студентів – вміння аналізувати інформацію на етикетці товару; самостійно приймати рішення у виборі товару; розвивати критичне мислення студентів.

Виховна: формувати навички здорового способу життя.

Очікувані результати: повинні знати правила споживача, вміти характеризувати харчові добавки, опанувати здоров'язберігаючі технології з правильного вибору продуктів харчування.

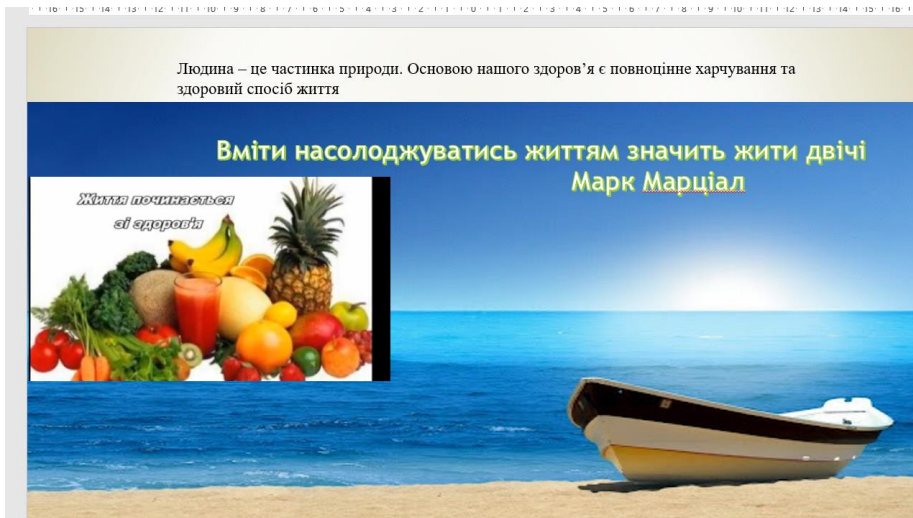
Навчально-матеріальне забезпечення: робочі зошити, презентація Power Point, роздатковий матеріал, дошка, етикетки продуктів харчування, продукти харчування (лимон, чіпси, пучок зелені, помідор, куркума, напій Сосо-Сола, напій Pepsi, м'ясо заповане у вакуумі, яблуко, шоколадки та батончики), програма для тестів Apester, програма для створення асоціативних слів Tagul, уривки відео про класифікацію продуктів.

Міжпредметні зв'язки: біологія, основи здоров'я.

Хід заходу

Викладач. Людина – це частинка природи. Основою нашого здоров'я є повноцінне харчування та здоровий спосіб життя.

Відео « Життя починається зі здоров'я», викладач продовжує розповідь.

Чи можливо зберегти молодість не лише душевну, а й фізичну? Хтось вважає це нереальним, тому з віком забуває, наскільки важливим є здорове харчування та фізична активність. Здоровий спосіб життя – це не про суворі дієти та виснажливі заняття у спортзалі. Стан здоров'я людини залежить на 20% від спадковості, на 10% від рівня розвитку медицини, на 20% від стану довкілля, на 50% від способу життя. Тому справедливий є слова: «Ваше здоров'я у ваших руках».

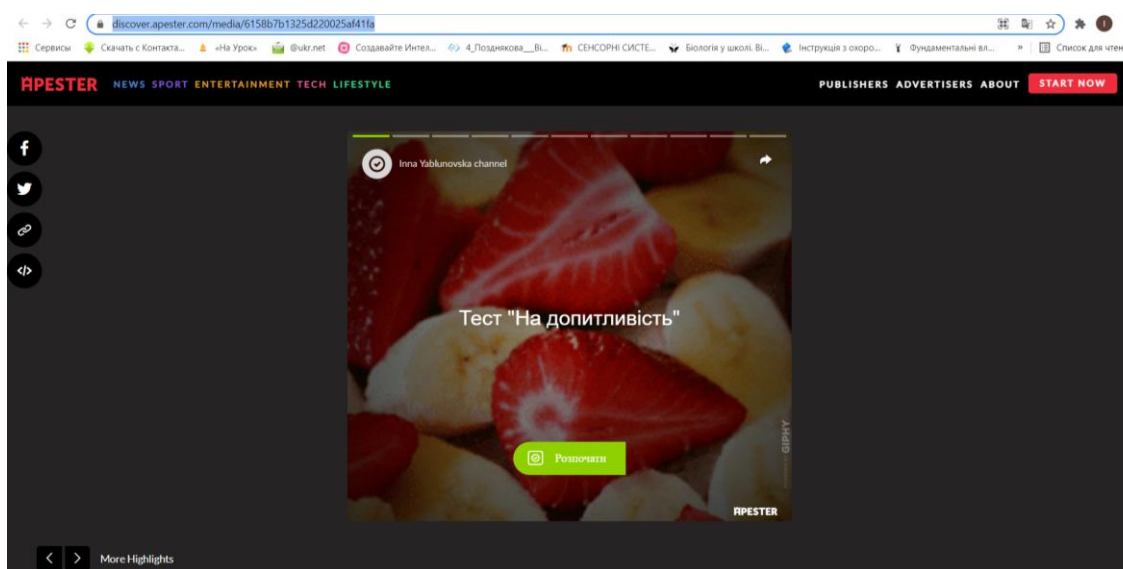
Людина біологічно запрограмована на багато більше років життя, ніж відводить собі. Спосіб життя – це сукупність стійких форм життєдіяльності людини, які визначають її життєвий шлях. Це – сукупність її звичок. Якщо, людина з дитинства, з молодих років постійно й наполегливо дбає про своє здоров'я, вона в основу своєї життєдіяльності закладає такі стійкі корисні звички, навички, поведінку, спосіб мислення, сприйняття оточуючих і себе, які й визначають основний її напрямок – шлях здоров'я. Вона обирає здоровий спосіб життя.

Ключовим фактором здорового харчування є вживання потрібної кількості калорій. Це допоможе збалансувати отриману енергію та енергію, яку ви використовуєте протягом дня.

Щоб перевірити чи орієнтуєтесь ви в корисних продуктах та чи не робите помилок при складанні свого раціону – *пройдіть короткий тест.*

<https://discover.apester.com/media/6158b7b1325d220025af41fa>

Таким чином, сподіваюсь, що тепер ми озброєні корисною інформацією, яку будемо використовувати купуючи продукти харчування.

Ми часто на етикетках товарів бачимо у складі букву «Е» з номером? Що це означає?

Харчові добавки або адитиви – це природні та синтетичні речовини, призначені для введення в харчові продукти з метою прискорення або поліпшення їх технологічної обробки, збільшення термінів зберігання, консервування, а також зберігання або надання готовим продуктам харчування певних органолептичних властивостей (кольору, смаку, запаху, консистенції).

Ми часто купуємо продукти, на етикетках яких значиться буква "Е" з номером. Що це означає?

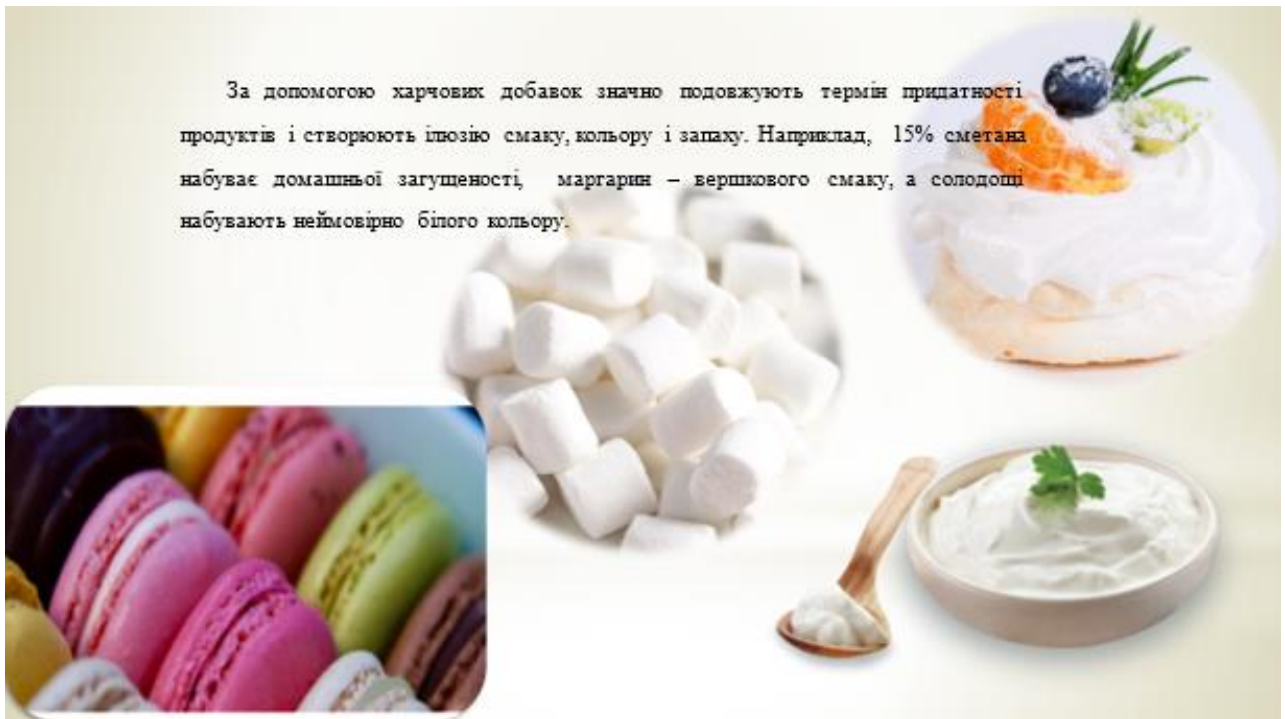
Харчовими добавками(адитивами)

називають групу природних або синтетичних речовин, які спеціально додають до продовольчої сировини, напівфабрикатів

або готових продуктів з метою надання їм певних якісних показників. У 1953 р. В Європі для харчових добавок була розроблена система кодифікації з присвоєнням буквених кодів – Е-чисел. літера Е - це Європа, а цифровий код - характеристика харчової добавки до продукту. В Україні Постановою Кабінету Міністрів України від 4.01.1999 №12 затверджено перелік дозволених харчових добавок дозволених до використання в харчових продуктах.

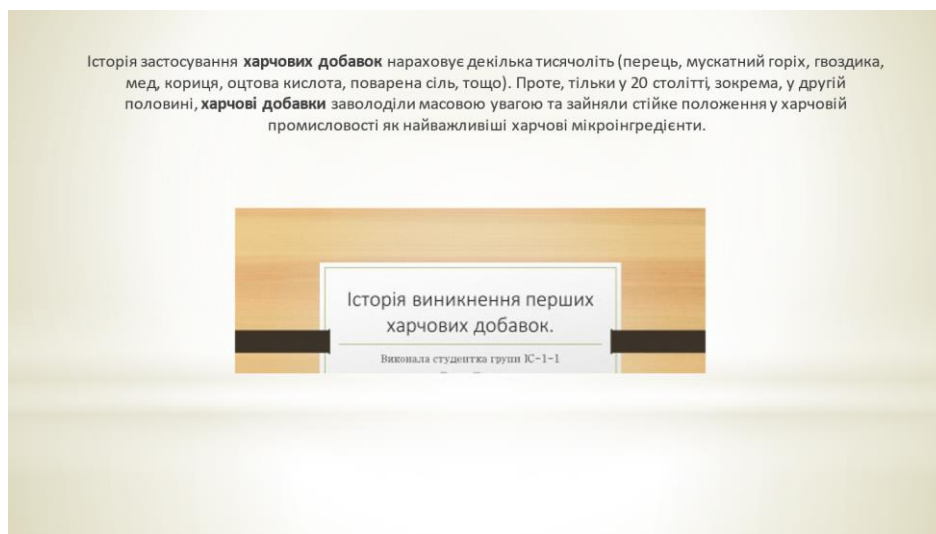
За допомогою харчових добавок значно подовжують термін придатності продуктів і створюють ілюзію смаку, кольору і запаху. Наприклад, 15% сметана набуває домашньої загущеності, маргарин – вершкового смаку, а солодоці набувають неймовірно білого кольору.

На думку ряду дослідників, розвиток цивілізації як такої почався в той момент, коли люди навчилися створювати запаси продуктів. Особливим досягненням у

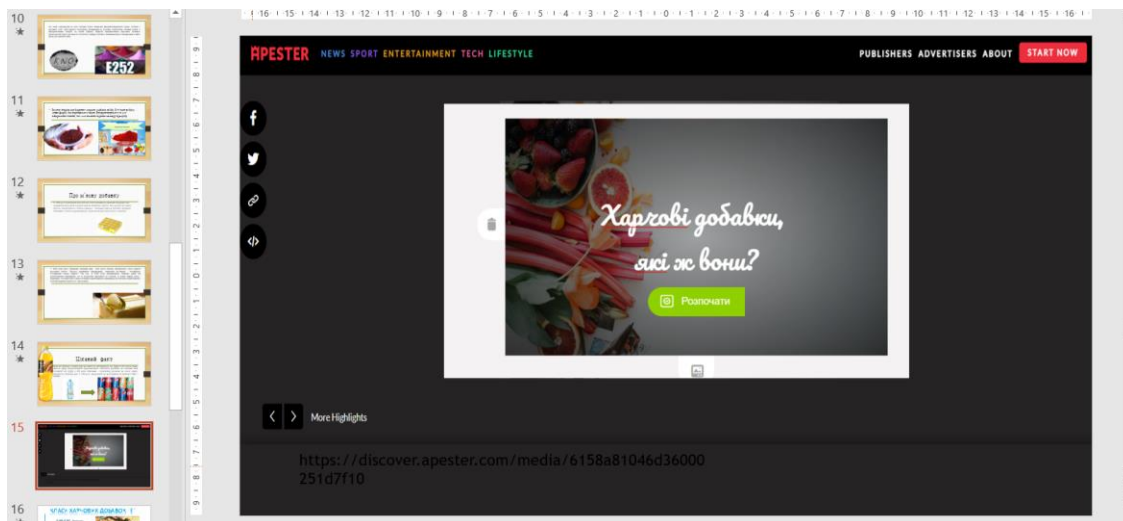
цьому сенсі стало освоєння методів тривалого збереження високобілкових продуктів (риби, м'яса, молочних продуктів), а потім і багатих на вітаміни і клітковину фруктів та овочів. Що, було б неможливим, якби представникам людського роду не пощастило з відкриттям кухонної солі. Потім активно почали використовувати оцет, без якого не з'явилось б ніяких маринадів. Так в кулінарну культуру людства увійшли перші харчові добавки, тобто речовини, що не мають власної поживної цінності, але при цьому прямо впливають на смак.

До вашої уваги, презентація студентки _____ про історію виникнення добавок.

Читаючи склад продуктів, ми не завжди задумуємося над тим, що означають ті, чи інші харчові добавки. Втім, більшість з них абсолютно безпечна. Перевірте своє знання адитивів зараз, щоб не помилитися, обираючи товар в супермаркеті. Зараз ми пропонуємо вам пройти невелике тестування «Чи зможете ви відрізнити безпечні харчові добавки від шкідливих»-

<https://discover.apester.com/media/6158a81046d36000251d7f10>

Для того, щоб орієнтуватися у великій кількості харчових добавок, була розроблено Спеціалістами і представниками Всесвітньої організації охорони здоров'я перелік шкідливих для здоров'я речовин. (INS) ,згідно якої, за класом харчові добавки діляться на: дозволені, заборонені, недозволені, небезпечні. До групи заборонених належать добавки, що призводять до хвороб. Небезпечні - можуть бути небезпечними для людей з хронічними захворюваннями. Недозволені - дія яких на організм людини все ще не доведена, або добавка не тестувалася.

КЛАСИ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК "Е"

- E 100 - E 182 - барвники;
- E 200 - E 299 - консерванти;
- E 300 - E 399 - антиокислювачі;
- E 400 - E 499 - стабілізатори
- E 500 - E 599 - емульгатори ;
- E 600 - E 699 - підсилювачі смаку та аромату;
- E 700 - E 799 - запасний діапазон позначень;
- E 900 - E 999 - антифламенги (протипінні речовини знижують піну, наприклад, при розливанні соків);

До вашої уваги, відео, класифікація добавок:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ky9X2q85hTo>

За (INS) поділяють харчові добавки за класом:

E100-E199 – барвники

E200-E299 – консерванти

E300-E399 – антиоксиданти

E400-E499 – стабілізатори, емульгатори, загусники, желюючі речовини та ущільнювачі

E500-E599 – регулятори кислотності, поліпшувачі, розрихлювачі

E600-E699 – підсилювачі смаку та аромату

E700-E899 – запасний діапазон позначок

E900-E999 – антифламенги (піногасники), підсолоджувачі

E1000-E1521 – речовини для глазурування, роздільники, герметики, текстуратори...

Але серед численної групи харчових добавок є й абсолютно безпечні, використання яких не повинно викликати перестороги в споживачів. Про природні та корисні харчові добавки нам розповість студентка групи ІС-1-1 _____.

Харчові добавки: небезпечні та корисні

Корисні добавки:

E100 куркумін - додають у сир, вершкове масло, печиво - має протизапальну і протіокислювальну дію	E101 вітамін В2 - додають у дитячі каші, м'ясо, сирі сніданки - забезпечує здоров'я нігтів, волосся, шкіру, щитовидну залозу	E160a каротин - додають у сок, кондитерські вироби - джерело вітаміну А, що підтримує імунну систему
E162 бетанін - додають у кондитерські та м'ясні вироби - покращує роботу клітин печінки, підвищує щільність капілярів	E322 лецитин - додають у маргарин, молочні продукти, хліб, соломади - необхідний для оновлення клітин	E440 пектин - додають у молочні продукти і кондитерські вироби - абсорбує і виводить шкідливі речовини

Нейтральні добавки:
E406, E162, E140, E170, E260, E270, E500, E296, E330

Небезпечні добавки, що спричиняють:

зловживання пухляк: E131, E142, E152, E210, E211	хвороби печінки та нирок: E171, E172, E320-322
алергени: E239, E131, E160b, E132, E210	захворювання шлунково-кишкового тракту: E320-322, E338-341, E407, E450, E461, E466

Втім, часто-густо виробники, навіть додаючи до продуктів натуральні та корисні харчові добавки, наприклад, рибофлавін (E 101), не маркують упаковку належним чином, зазначаючи, наприклад, у складі каші для дітей лише “вітамін В2”, при цьому на-вмисно уникаючи словосполучення барвник харчовий E 101, що одне і теж. Бояться, що згадка на етикетці харчової добавки з кодом “Е” не сподобається покупцям.

Але, є дуже небезпечні добавки, яких слід уникати:

Тепер, давайте озброївшись знаннями зберемо свій продуктовий кошик, який буде корисним.

На столі промарковані Е від 1 до 9. З корзини достаються пронумеровані продукти на яких написано «е-шки», які класифікуються на корисні та шкідливі.

Е-1-барвники

Е160а-бекаротин, морква

Е-140-хлорофіл, природні барвники, для надання кольору (щавель, зелень)

Е-110-помаранчевий колір, барвник синтетичний (фанта, печиво помаранчеве)

Е-133-синій колір, цукерки сині

Е-102-тартразин, жовтий колір, небезпечний барвник

Е-2-консерванти

Е-250-нітрит натрію, м'ясна продукція, захист від бутулізму

Е-3-антиоксиданти та регулятори кислотності

Е-330 та Е-300-аскорбінова та лимонна кислоти (лимон)

Е-306 вітамін Е, токоферол, антиоксидант (олія)

Е-338-ортофосфорна кислота, напої газовані (кола)

Е-322 соєвий лецитин в шоколаді, а Е476-небезпечна в шоколаді, додається для пластичності;

Е-4-5-стабілізатори та згущувачі

E-415-майонез,ксантанова камідь, згущувач

E441-желатин

E500-сода та розпушувач

E-6-підсилювач смаку та ароматизатори

E-621- глутамат натрію, чіпси, фастфуд,сухарики, а також **Помідор**

E7-8-антибіотики

E9- підсолоджувачі

E951- аспартам та E 954-сахарин- гумка, газовані напої,рибні консерви, мармелад, фруктові соки.

Яблуко – містить натуральні E300 аскорбінову кислоту та E440 пектинові речовини, а також інші.

Отримавши знання, ви навчилися сьогодні аналізувати по етикетці вміст харчових добавок в продуктах харчування. І що найважливіше для вашого здоров'я - розпізнавати вміст шкідливих адитивів.

Таким чином, аналізуючи сучасну кількість харчових добавок слід використовувати тільки натуральні продукти для годування грудних і маленьких дітей, а для підлітків обмежити споживання фастфуду, газованих напоїв, гумок, які містять аспартам та продуктів з тривалим терміном зберігання. Це у свою чергу повинно підвищити мотивацію до вживання натуральних продуктів харчування, і як наслідок, формування у населення високої споживацької культури.

Дякую за увагу!

Література:

1. Тест в Apester. Режим доступу-

<https://discover.apester.com/media/6158a81046d36000251d7f10>

2. Тест в Apester. Режим доступу:

<https://discover.apester.com/media/6158b7b1325d220025af41fa>

3. Харчова хімія: Навчальний посіб./ В.В. Євлаш, О.І. Торяник, В.О. Коваленко та ін. – Х.: Світ книги, 2019. – 504 с.

4. Харчова хімія: Навчальний посібник для студентів хімічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Скоробогатий Я.П., Гузій А.В., Гузій А.В. - Львів : Новий Світ - 2012. - 514 с.